

ABSTRACT

Hanna Kyrychenko. Determination of medical and legal criminal offenses committed by medical workers in wartime. The article identifies the main causes and conditions of medical and criminal offenses by the staff of military medical units, units and institutions, as well as medical workers of municipal, public, private health care facilities in wartime.

The author has found that among the actual and key problems of criminology, which have important theoretical and practical significance, was and remains the study of the causes of criminal offenses, both in general and of their individual types. This also applies to the problem of preventing the commission of criminal offenses. This is explained by the fact that the scientific study of various aspects of offenses can have a positive effect on reducing the severity of existing problems faced by society. The causes and conditions of medico-legal criminal offenses are derived from the general causes and conditions of crime in our country and are interconnected with the integration processes and components of reforming the medical industry of Ukraine.

Despite the fact that Ukraine is in the process of restructuring and transformation of the health care system, which signals a number of gradual changes in the medical field and indicates the presence of positive dynamics in the Ukrainian European integration processes, the lack of improvement of legal regulation of this area and proper control over the activities of sub-entities providing medical services can lead to catastrophic consequences. That is precisely why the nature of medico-legal criminal offenses has a special socially dangerous character. The situation becomes more complicated when it comes to martial law, which is introduced in the country or some of its localities in the event of armed aggression or a threat of attack. It is in the conditions of unbalanced activities of the legislative and executive authorities, interdepartmental structures, sectors of the economy and health care that the probability of committing criminal offenses by medical workers can reach critical indicators, since most of them have to work in extreme situations, which consist in a violation of the usual way of life and disorganization of the life support system of entire regions.

The analysis of the determinants of the illegal behavior of medical workers during the war allowed us to conclude that such behavior is caused by a number of criminogenic factors, the main of which are socio-economic, political, legal, organizational-management, ideological, social-psychological and cultural-educational. Organizational-management and social-psychological factors can be considered dominant among the reasons and conditions for the commission of medico-legal criminal offenses by medical workers in wartime, which is natural and predictable, taking into account the problem of reactivity to stress and the presence of physiological and psycho-emotional changes due to the occurrence of stressful situations.

Keywords: *medical and legal criminal offenses, determination, wartime, macro, micro, individual levels of determination, causes and conditions of medical and legal criminal offenses.*

УДК 343.85

DOI: 10.31733/2078-3566-2022-6-316-321

Дмитро КОЛОДЧИН®

кандидат юридичних наук

(ПрАТ «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом», м. Київ, Україна)

**КЛАСИФІКАЦІЯ ЗАСУДЖЕНИХ
ЯК ЗАСІБ ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ
У ПЕНІТЕНЦІАРНІЙ СФЕРІ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН**

З'ясовано кримінально-виконавчий і кримінологічний потенціал класифікації засуджених як засобу запобігання злочинності в пенітенціарній сфері зарубіжних країн. Зазначено, що сучасні нормативно-правові акти стратегічного планування у сфері реформування пенітенціарної системи України орієнтовані на необхідність запровадження комплексних довгострокових змін відповідно до стандартів Ради Європи. Одним із таких стандартів є забезпечення безпеки засуджених і персоналу, що досягається системою заходів запобігання кримінальним правопорушенням у місцях несвободи.

Ключові слова: *зарубіжний досвід, міжнародні стандарти, класифікація, запобігання, злочинність у пенітенціарній сфері.*

© Д. Колодчин, 2022

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-0820-4409>

kolodchin005@ukr.net

Постановка проблеми. Сучасні нормативно-правові акти стратегічного планування у сфері реформування пенітенціарної системи України (зокрема Стратегія реформування пенітенціарної системи на період до 2026 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16.12.2022 р. № 1153-р) орієнтовані на необхідність запровадження комплексних довгострокових змін відповідно до стандартів Ради Європи [1]. Одним із таких стандартів є забезпечення безпеки засуджених і персоналу, що досягається системою заходів запобігання кримінальним правопорушенням у місцях несвободи.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Методологічним піддрунтям дослідження теоретико-правових засад запобігання кримінальним правопорушенням у місцях несвободи/позбавлення волі стали праці таких учених, як: А. Богатирьов, І. Богатирьов, О. Богатирьова, В. Голіна, Б. Головкін, В. Грищук, І. Даньшин, Т. Денисова, О. Джужа, В. Дрьомін, В. Коваленко, І. Колб, О. Колб, В. Конопельський, І. Копотун, П. Михайленко, Ю. Орел, М. Пузирьов, А. Степанюк, Я. Стрелюк, В. Трубников, О. Шкута, І. Яковець та ін. Відтак, проблематика щодо впровадження позитивного зарубіжного досвіду запобігання пенітенціарній злочинності до вітчизняної практики функціонування місць несвободи на сьогодні розроблена не достатньо повно. Одним із таких аспектів є порівняльно-правовий (компаративний) аналіз загальносоціальних, спеціально-кримінологічних та індивідуально-профілактичних заходів запобігання злочинності в пенітенціарній сфері зарубіжних країн.

Метою статті є з'ясування кримінально-виконавчого та кримінологічного потенціалу класифікації засуджених як засобу запобігання злочинності в пенітенціарній сфері зарубіжних країн.

Виклад основного матеріалу. У сучасній пенітенціарній кримінології звертається увага на той факт, що у всіх ланках кримінально-виконавчої системи має бути налагоджений комплексний підхід до запобігання кримінальним правопорушенням серед засуджених [2, с. 563]. Такий комплексний характер і властивий системі заходів запобігання кримінально-протиправним діянням, що застосовуються на загальносоціальному, спеціально-кримінологічному та індивідуально-профілактичному рівнях.

Зокрема, «загальносоціальне запобігання кримінальним правопорушенням в місцях несвободи виявляється через систему заходів економічного, політичного, ідеологічного та насамперед організаційного характеру, спрямованих на вирішення проблем засуджених та персоналу установ виконання покарань, що сприяють вчиненню ними кримінальних правопорушень в місцях несвободи. Ці заходи не мають спеціальних цілей боротьби зі злочинністю в місцях несвободи та профілактики кримінальних правопорушень, однак вони мають важливий кримінологічний аспект, стаючи основою, платформою спеціального запобігання, оскільки спрямовані на вирішення конкретних проблемних завдань, які стоять перед державою» [3, с. 198].

Серед загальносоціальних заходів запобігання злочинності в пенітенціарній сфері зарубіжних країн важливе місце відводиться класифікації засуджених.

У загальному розумінні класифікація – це групування предметів, явищ тощо, що становлять загальну сукупність, за певними критеріями. Наукою кримінально-виконавчого права вироблено таке визначення поняття «класифікація засуджених» – «це розподіл їх на більш-менш однорідні групи згідно із специфічними ознаками (критеріями) залежно від характеру та ступеня суспільної небезпеки вчиненого злочину, минулих судимостей, статі й віку з метою диференціації та індивідуалізації виконання покарання» [4, с. 197].

Термін «класифікація» рідко вживається національними законодавствами у сфері виконання покарань, натомість частіше зустрічаються такі, як «категоризація», «розподіл», «диференціація», «індивідуалізація».

Проведений порівняльно-правовий аналіз показав, що єдиним міжнародним документом, у якому сформульовано мету класифікації засуджених (ув'язнених), є Мінімальні стандартні правила поводження з в'язнями 1955 р., згідно з п. 67 яких «метою класифікації є: а) відокремлення ув'язнених від тих, хто в силу свого злочинного минулого або негативних рис характеру може погано на них впливати; б) розподіл ув'язнених на категорії, що полегшувало б роботу з ними, спрямовану на повернення їх до життя в суспільстві» [5].

До того ж, ані Європейські пенітенціарні правила 2006 р. [6], ні Мінімальні стандартні правила ООН щодо поводження з ув'язненими (Правила Нельсона Мандели)

2015 р. [7], не містять ні визначення поняття, ні формулювання мети класифікації засуджених (ув'язнених). Незважаючи на це, вищенаведена мета за своєю сутністю цілком сприймається в сучасній зарубіжній пенітенціарній практиці.

Наразі проведений компаративний аналіз показав, що зарубіжна пенітенціарна практика відводить класифікації засуджених також і кримінологічно значущу (запобіжну) мету. Так, адміністрація більшості тюрем США класифікує засуджених відповідно до імовірності вчинення ними втечі та оцінки їх небезпеки. За цими підставами засуджені поділяються на 5 основних категорій: 1) засуджені, які тримаються в умовах максимальної ізоляції, від яких треба очікувати втечі, а також засуджені, які можуть завдати шкоди собі та іншим; для забезпечення безпеки їх рекомендується тримати в одиночних камерах та не виводити без супроводу представника тюремної адміністрації та без застосування спецзасобів (наручники, реміні, кайдани); 2) засуджені, які тримаються в умовах суворої ізоляції, яких замикають у камерах та блоках, але яким дозволяється працювати у бригадах під наглядом у приміщеннях тюрми. На Півдні, де широко практикується використання засуджених на дорожніх роботах, ця категорія засуджених може залучатися до таких робіт під наглядом озброєної охорони; 3) засуджені, які тримаються в умовах обмеженої ізоляції, які працюють у бригадах під наглядом неозброєної охорони за межами тюрми та без нагляду – на території тюрми; у тюрмі їх називають «благонадійними»; 4) засуджені, які тримаються в умовах мінімальної ізоляції, яким дозволяється жити та працювати за межами тюрми без нагляду; 5) засуджені, які «перебувають під опікою суспільства», яким дозволяється проживати у громаді у самому місті або неподалік від нього та без нагляду їздити на роботу, на навчання або час від часу відвідувати знайомих. Відповідно до однієї з нових програм, засудженому дозволяється проживати в університетському гуртожитку та у період навчання в університеті один раз на тиждень звітувати перед консультантом [8, с. 266–267].

У багатьох випадках класифікація засуджених за формальними юридичними та кримінологічно значущими підставами зумовлює систему (види, рівні безпеки) пенітенціарних установ та структурних дільниць у них.

Згідно з таким методом, кримінально-виконавча система України на початку XXI ст. сприйняла міжнародно визнану класифікацію установ виконання покарань за рівнями безпеки. Проте з деякими відмінностями. Із одного боку, за слушним уточненням В. Львовчкіна, за новим КВК України було передбачено створення якісно нової класифікації «установ за рівнями безпеки, як у Європі: відкритого типу, мінімального, середнього і максимального рівня безпеки, нову класифікацію та систему розподілу засуджених по установах». Чітке визначення мережі й типів цих установ, за визначенням В. Львовчкіна, надало «можливість забезпечити роздільне тримання в них засуджених з урахуванням характеру і тяжкості вчиненого злочину, кількості судимостей, психологічних особливостей особи тощо» [9, с. 11]. А з іншого – в Україні в основу класифікації установ виконання покарань покладено формальний юридичний принцип. У той час як у зарубіжних місцях несвободи – імовірність вчинення засудженими втечі та оцінку їх небезпеки.

Зокрема, в Англії та Уельсі, так само як і в США, тюрми класифікуються залежно від суспільної небезпеки засуджених і, відповідно, ступеня загрози їхньої втечі. Відповідно виділяють установи: супермаксимального рівня безпеки («супермакс»); категорії «А» (максимального, або високого рівня безпеки); категорії «В» (середнього рівня безпеки); категорії «С» (напіввідкриті, або «на півдорозі до свободи»); категорії «D» (відкриті) [10, с. 124].

Для пенітенціарної системи Англії та Уельсу характерний яскраво виражений диференційований підхід, за якого передбачено створення окремих установ не лише за пенологічним принципом, а й залежно від виду (роду) вчиненого кримінального правопорушення. Зокрема, у тюрмі категорії «В» (середнього рівня безпеки) Кінгстон тримаються тільки особи, засуджені до довічного позбавлення волі, в тюрмі Албані – особи, які вчинили статеві кримінальні правопорушення [11, с. 110].

Схожий підхід характерний для пенітенціарної системи ФРН, де засуджені за кримінальні правопорушення проти статевого самовизначення, передбачені ст. 174–180, 182 КК ФРН [12], направляються до соціально-терапевтичних установ, які є одним із видів (поряд з установами відкритого й закритого типів) установ виконання покарання у виді позбавлення волі [13, с. 2]. Завдання соціально-терапевтичних установ зводиться до

утримання засуджених, які потребують проведення з ними особливих реабілітаційних програм: соціальних тренінгів, роботи психологів. Ідеться як про створення спеціальних груп, так і про індивідуальну роботу з кожним засудженим. Найчастіше діяльність зазначених установ спрямована на роботу із засудженими, які характеризуються підвищеною агресивністю, а також із засудженими за кримінальні правопорушення проти статевої недоторканості [14, с. 144].

Вищезазначені зарубіжні підходи до класифікації засуджених та їх розміщення в окремих установах виконання покарань створюють ефективні загальносоціальні (кримінально-виконавчі) передумови для запобігання кримінальним правопорушенням у місцях несвободи на спеціально-кримінологічному та віктимологічному рівнях.

Такі підходи заслуговують на увагу в частині оцінки ступеня суспільної небезпеки засуджених, ефективного планування процесу виконання/відбування покарання та індивідуально-профілактичної роботи з ними, проте вони не мають сприйматися однозначно (зокрема в частині створення однієї на всю державу установи для визначеної категорії засуджених), оскільки у такий спосіб може порушуватися територіальний принцип виконання/відбування покарання. Тому, якщо враховувати проаналізовані зарубіжні підходи до класифікації засуджених в умовах реформування пенітенціарної системи України, то доцільно вести мову про створення відповідних установ за міжрегіональним принципом. До того ж, не буде порушенням міжнародних пенітенціарних стандартів, якщо робота з різними категоріями засуджених (ув'язнених) буде проводитися в різних установах або різних відділеннях (секторах, структурних дільницях) однієї й тієї ж установи.

Зважаючи на це, потрібно враховувати й міжнародно визнані підходи до класифікації засуджених (ув'язнених). Так, міжнародно-правові акти в пенітенціарній сфері використовують широкі підходи до класифікації засуджених (ув'язнених), застосовуючи різні критерії, а саме:

1) за стадією кримінального провадження (судочинства) та процесуального статусу особи залежно від набрання обвинувальним вироком суду законної сили:

- засуджені ув'язнені;
- незасуджені ув'язнені;

2) за строком покарання, що визначає особливості організації пенітенціарного процесу, виховного впливу, складання індивідуальних планів відбування покарання:

- засуджені до короткострокового позбавлення волі (до 1 року);
- засуджені до довічного ув'язнення та до тривалих термінів ув'язнення (5 і більше років);

3) за статтю:

- а) чоловіки;
- б) жінки:
  - які відбувають покарання із дітьми;
  - які відбувають покарання без дітей;

4) за віком:

- засуджені неповнолітні (до 18 років);
- засуджені молодого віку (від 18 до 30 років);
- засуджені похилого (пенсійного) віку;

5) за станом здоров'я:

– фізично й психічно здорові засуджені;

– засуджені, які мають розлади психіки, проте є осудними (обмежено осудними);

– засуджені, хворі на соматичні хвороби;

– засуджені із соціально небезпечними захворюваннями (ВІЛ-інфіковані, хворі на алкоголізм та наркоманію).

Висновки. Отже, класифікація засуджених у зарубіжних країнах виконує не лише кримінально-виконавчі функції (створення сприятливих умов для досягнення мети покарання; сприяння ефективній реалізації принципу диференціації та індивідуалізації виконання покарань, застосуванню прогресивної системи; розподілу та розміщення засуджених по установах виконання покарань), а й виступає дієвим загальносоціальним заходом, створюючи ефективні передумови для запобігання кримінальним правопорушенням у місцях несвободи на спеціально-кримінологічному та віктимологічному рівнях.

Список використаних джерел

1. Про схвалення Стратегії реформування пенітенціарної системи на період до 2026 року та затвердження операційного плану її реалізації у 2022–2024 роках : розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.12.2022 № 1153-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1153-2022-%D1%80#Text>.
2. Колб О. Г., Кирилук А. В., Пузырьов М. С. Кримінологічна характеристика та запобігання злочинам в установах виконання покарань. *Кримінологія* : підруч. / О. М. Джужа, В. В. Василевич, В. В. Черней, С. С. Чернявський та ін. ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В. В. Чернея ; за наук. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. М. Джужі. Київ : ФОП Маслаков, 2020. С. 546–573.
3. Шкута О. О., Дмитренко Н. А. Загальносоціальні заходи запобігання кримінальним правопорушенням у місцях несвободи. *Пенітенціарна кримінологія* : підруч. / І. Г. Богатирьов, А. В. Боровик, О. М. Джужа та ін. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 197–204.
4. Кримінально-виконавче право України. Загальна та Особлива частини : навч. посібник. / О. М. Джужа, С. Я. Фаренюк, В. О. Корчинський та ін. ; за заг. ред. О. М. Джужі. 2-е вид., перероб. та доп. Київ : Юрінком Інтер, 2002. 448 с.
5. Мінімальні стандартні правила поводження з в'язнями : прийнято Організацією Об'єднаних Націй 30.08.1955. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_212#Text.
6. Європейські пенітенціарні правила (Рекомендація № R (2006)2 Комітету Міністрів держав-учасниць): прийнято Комітетом Міністрів 11.01.2006. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_032#Text.
7. Минимальные стандартные правила Организации Объединенных Наций в отношении обращения с заключенными (Правила Нельсона Манделы) : резолюция Генеральной Ассамблеи 70/175 от 17.12.2015. URL: https://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/Nelson_Mandela_Rules-R-ebook.pdf.
8. Фокс В. Введение в криминологию / пер. с англ. Москва : Прогресс, 1980. 312 с.
9. Львович В. А. Концептуальні питання реформування кримінально-виконавчої системи України. *Проблеми пенітенціарної теорії і практики*. 2002. № 7. С. 3–12.
10. Тепляшин П. В. Англо-ірландський тип європейських пенітенціарних систем: організаційно-правові основи, средства обращения и условия содержания осужденных. *Журнал зарубежного законодательства и сравнительного правоведения*. 2017. № 1. С. 122–131.
11. Андреященко Р. А. Пенитенциарная система Англии и Уэльса в XVI–XX вв.: историко-юридическое исследование : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Урал. гос. юрид. акад. Екатеринбург, 2006. 180 с.
12. Уголовный кодекс Федеративной Республики Германии ; науч. ред. и вступ. ст. д-ра юрид. наук, проф. Д. А. Шестакова ; предисл. д-ра права Г.-Г. Йешека ; пер. с нем. Н. С. Рачковой. Санкт-Петербург : Юрид. центр Пресс, 2003. 524 с.
13. Act concerning the execution of prison sentences and measures of rehabilitation and prevention involving deprivation of liberty (Prison Act). 45 p. URL : http://www.gesetze-im-internet.de/englisch_stvollzg/englisch_stvollzg.pdf.
14. Бурцев А. Н. Пенитенциарная система Германии в XVI – нач. XXI вв.: историко-юридическое исследование : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Урал. гос. юрид. акад. Екатеринбург, 2007. 223 с.

Надійшла до редакції 09.12.2022

References

1. Pro skhvalennya Stratchiyi reformuvannya penitentsiarnoyi systemy na period do 2026 roku ta zatverdzhennya operatsiynoho planu yiyi realizatsiyi u 2022–2024 rokakh [On the approval of the Penitentiary System Reform Strategy for the period until 2026 and the approval of the operational plan for its implementation in 2022–2024] : rozporyadzhennya Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 16.12.2022 № 1153-r. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1153-2022-%D1%80#Text>. [in Ukr.].
2. Kolb, O. H., Kyrylyuk, A. V., Puzyr'ov, M. S. (2020) Kryminolohichna kharakterystyka ta zapobihannya zlochynam v ustanovakh vykonannya pokaran' [Criminological characteristics and prevention of crimes in penal institutions]. Kryminolohiya : pidruch. / O. M. Dzhuzha, V. V. Vasylevych, V. V. Chernyey, S. S. Chernyavs'kyu ta in. ; za zah. red. d-ra yuryd. nauk, prof. V. V. Chernyeya ; za nauk. red. d-ra yuryd. nauk, prof. O. M. Dzhuzhi.: FOP Maslakov, pp. 546–573. [in Ukr.].
3. Shkuta, O. O., Dmytrenko, N. A. (2022) Zahal'nosotsial'ni zakhody zapobihannya kryminal'nym pravoporushennyam u mistyakh nesvobody [General social measures to prevent criminal offenses in places of detention]. Penitentsiarna kryminolohiya : pidruch. / I. H. Bohatyr'ov, A. V. Borovyk, O. M. Dzhuzha ta in. Odessa : Vydavnychyy dim «Hel'vetyka», pp. 197–204. [in Ukr.].
4. Kryminal'no-vykonavche pravo Ukrayiny. Zahal'na ta Osoblyva chastyny [Criminal Executive law of Ukraine. General and Special parts] : navch. posibnyk. / O. M. Dzhuzha, S. Ya. Farenjuk, V. O. Korchyns'kyu ta in. ; za zah. red. O. M. Dzhuzhy. 2-e vyd., pererob. ta dop. Kyiv : Yurinkom Inter, 2002. 448 p. [in Ukr.].

5. Minimal'ni standartni pravyla povodzhennya z v'yaznyamy [Minimum Standard Rules for the Treatment of Prisoners] : pryynyato Orhanizatsiyeyu Ob'yednanykh Natsiy 30.08.1955. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_212#Text. [in Ukr.].
6. Yevropeys'ki penitentsiarni pravyla (Rekomendatsiya № R (2006)2 Komitetu Ministriv derzhav-uchasnyts') [European penitentiary rules (Recommendation No. R (2006)2 of the Committee of Ministers of the member-states)]: pryynyato Komitetom Ministriv 11.01.2006. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_032#Text. [in Ukr.].
7. Minimal'nyye standartnyye pravila Organizatsiyi Ob'yedinyonykh Natsyy v otnoshenii obrashcheniya s zaklyuchennymi (Pravila Nel'sona Mandely) [Minimum standard rules of the United Nations regarding the treatment of prisoners (Nelson Mandela Rules)] : rezolyutsyya General'noy Assamblei 70/175 ot 17.12.2015. URL: https://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/Nelson_Mandela_Rules-R-ebook.pdf. [in Russ.].
8. Foks, V. (1980) Vvedeniye v kriminologiyu [Introduction to criminology] / per. s angl. Moscow : Progress, 312 p. [in russ.].
9. L'ovochkin, V. A. (2002) Kontseptual'ni pytannya reformuvannya kryminal'no-vykonavchoyi systemy Ukrayiny [Conceptual issues of reforming the criminal executive system of Ukraine]. *Problemy penitentsiarnoyi teorii i praktyky*. № 7, pp. 3–12. [in Ukr.].
10. Teplyashyn, P. V. (2017) Anglo-irlandskiy tip evropeyskikh penitentsyarnykh sistem: organizatsyonno-pravovyye osnovy, sredstva obrashcheniya i usloviya soderzhaniya osuzhdyonykh [Anglo-Irish type of European penitentiary systems: organizational and legal foundations, means of circulation and conditions of detention of convicts]. *Zhurnal zarubezhnogo zakonodatel'stva i sravnitel'nogo pravovedeniya*. № 1, pp. 122–131. [in russ.].
11. Andreyashchenko, R. A. (2006) Penitentsyarnaya sistema Anglii i Uél'sa v XVI–XX vv.: istoriko-yuridicheskoye issledovaniye [Penitentiary system of England and Wales in the XVI–XX centuries: historical and legal study] : dys. ... kand. yurid. nauk : 12.00.01 / Ural. gos. yurid. akad. Ekaterynburhg, 180 p. [in russ.].
12. Ugolovnyy kodeks Federativnoy Respublky Germanii [Criminal Code of the Federal Republic of Germany] ; nauch. red. y vstup. st. d-ra yuryd. nauk, prof. D. A. Shestakova ; predysl. d-ra prava H.-H. Yesheka ; per. s nem. N. S. Rachkovoy. Saint-Petersburg: Yurid. tsentr Press, 2003. 524 p. [in Russ.].
13. Act concerning the execution of prison sentences and measures of rehabilitation and prevention involving deprivation of liberty (Prison Act). 45 p. URL : http://www.gesetze-im-internet.de/englisch_stvollzg/englisch_stvollzg.pdf.
14. Burtsev, A. N. (2007) Penitentsyarnaya sistema Germanii v XVI – nach. XXI vv.: istoriko-yuridicheskoye issledovaniye : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.01 / Ural. gos. yurid. akad. Ekaterinburg, 223 p. [in russ.].

ABSTRACT

Dmytro Kolodchyn. Classification of convicts as a means of crime prevention in the penitentiary sphere of foreign countries. The article clarifies the criminal and executive, criminological potential of convict classification as a means of crime prevention in the penitentiary sphere of foreign countries.

It is noted that modern regulatory and legal acts of strategic planning in the field of reforming the penitentiary system of Ukraine are focused on the need to introduce comprehensive long-term changes in accordance with the standards of the Council of Europe. One of these standards is ensuring the safety of convicts and penitentiary personnel, which is achieved by the system of measures to prevent criminal offenses in places of confinement.

Among general social measures to prevent criminality in the penitentiary sphere of foreign countries, an important place is assigned to the classification of convicts.

It is concluded that the classification of convicts in foreign countries performs not only criminal and enforcement functions (creating favorable conditions for achieving the goal of punishment; promoting the effective implementation of the principle of differentiation and individualization of the execution of punishments, the application of a progressive system; the distribution and placement of convicts in penal institutions), but and acts as an effective general social measure, creating effective preconditions for the prevention of criminal offenses in places of confinement at the special and criminological, victimological levels.

The approaches available in foreign penitentiary practice deserve attention as to assessing the degree of public danger of convicts, effective planning of the process of execution/serving of punishment and individual preventive work with them, but they should not be perceived unambiguously (in particular, in terms of creating one institution for the entire state for a certain categories of convicts), since in this way the territorial principle of execution/serving of punishment may be violated. Therefore, if we take into account the analyzed foreign approaches to the classification of convicts in the conditions of reforming the penitentiary system of Ukraine, it is appropriate to talk about the creation of appropriate institutions on an interregional basis. At the same time, it will not be a violation of international penitentiary standards if work with different categories of convicts (prisoners) is carried out in different institutions or different departments (sectors, structural divisions) of the same institution.

Keywords: *foreign experience, international standards, classification, prevention, criminality in the penitentiary sphere.*